

Sundsvalls kommun
skolan@sundsvall.se

2023-06-28

1 (19)

Dnr 2023:2118

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Hagaskolans anpassade grundskola
i Sundsvalls kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Hagaskolans anpassade grundskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Hagaskolans anpassade grundskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med biträdande rektorn tydliggöra för all personal de syften de olika samverkansforumen har. De behöver också klargöra rollfördelning, ansvarsområden samt vilka arbets- och förhållningssätt som ska gälla i verksamheten.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar *i flera delar* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och biträdande rektorn behöver tillsammans med personalen planera för och skapa möjligheter för eleverna till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver *i flera delar* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn tillsammans med biträdande rektorn behöver ge samtliga lärare som undervisar i anpassad grundskola goda möjligheter att samverka kring bedömning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver arbeta med att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle. Detta i syfte att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **29 mars 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (3) användas.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:2118) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn i flera fall följer upp undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls. Rektorn och biträdande rektorn följer på olika sätt kontinuerligt upp studie- och trygghetsresultat samt undervisningens genomförande och vidtar vid behov förbättringsåtgärder. Analysarbetet har dock fått stå tillbaka under läsåret då verksamheten genomgått en organisationsförändring och någon utvärdering av huruvida de utvecklingsåtgärder skolan arbetat med har bidragit till ökad måluppfyllelse är vid tiden för granskningen inte gjord. Vidare leder och organiserar rektorn och biträdande rektorn till viss del det pedagogiska arbetet och fördelar resurser utifrån elevernas behov av en tillgänglig lärmiljö. För personalen är dock rektorns och biträdande rektorns pedagogiska ledning efter omorganiseringen otydlig. Arbetsuppgifter, ansvarsområden och syftet med olika typer av mötesforum är inte tydligt.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Uppföljning, analys och utvecklingsarbete

Granskningen visar att rektorn i flera fall följer upp undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls. Rektorn och biträdande rektorn följer tillsammans med personalen via olika mötesforum regelbundet upp studie- och trygghetsresultat, undervisningens genomförande och att eleverna är placerade i rätt skolform, samt vidtar vid behov förbättringsåtgärder. Studieresultaten följs upp utifrån olika parametrar som exempelvis skillnader mellan olika ämnen och ämnesområden och skillnader mellan flickor och pojkar. Rektorn och biträdande rektorn följer i skolans lärplattform upp elevernas resultat och progression även om de under intervju ger uttryck för att det finns förbättringspotential vad gäller lärarnas dokumentation av elevernas kunskapsutveckling och progression. Rektorn och biträdande rektorn berättar att många elever får betyget E och att antalet högre betyg är få. Det saknas dock möjliga förklaringar till vad det kan bero på. Elevhälsan berättar att de för diskussioner tillsammans med lärarna om hur de ska utforma undervisningen i de årskursblandade grupperna för att möta samt utmana alla elever utifrån deras kunskapsnivå. Dock saknas liknande uppföljning och diskussion med grundskollärarna som undervisar i praktisk-estetiska ämnen. I intervju med rektorn och biträdande rektorn framkommer att tanken är att analys- och utvecklingsarbete ska ske på teamtid (TT) samt på tid avsatt för utvecklingsarbete (UA). Rektorn, biträdande rektorn och lärarna säger dock samstämmigt att detta arbete har fått stå tillbaka under läsåret då fokus legat på organisationsförändringen, ökat elevantal samt sparkrav. Inför höstterminen 2022 skedde en sammanslagning av St: Olofsskolans anpassade grundskola och Hagaskolans anpassade grundskola som då blev en ny skolenhet. Enligt rektorn och biträdande rektorn kommer en större utvärdering att ske vid terminsavslut när läromedel, lokaler, förutsättningar och resultat ska utvärderas.

Elevernas upplevelse av trygghet följs främst upp i det dagliga elevnära arbetet av lärare och elevassistenter, men också i trygghetsenkäter och genom elevintervjuer med fokus på trygghet, trivsel och lärmiljö som rektorn och biträdande rektorn genomför två gånger per läsår. Ett av skolenhetens framtagna mål under läsåret har varit att skapa en trygg miljö fri från kränkningar.

Ledning och organisation

Granskningen visar vidare att rektorn och biträdande rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på att skapa en lärmiljö som är tillgänglig för eleverna. Av intervjuer med lärarna framkommer att biträdande rektorn har god

koll på verksamheten, är närvarande och synlig bland eleverna och ser till att ge eleverna rätt förutsättningar exempelvis tillgång till hjälpmedel. Lärarna berättar att de har bra stöd från elevhälsan och att de regelbundet följer upp vad som fungerar och inte fungerar för eleverna i syfte att skapa förutsättningar för eleverna att lära och utvecklas så långt som möjligt. Eleverna blir mottagna i skolan för att läsa antingen ämnen eller ämnesområden men det finns också möjlighet för en kombination för de elever som bedöms ha förutsättningar att klara det enligt rektorn, biträdande rektorn och lärarna. Eleverna har också möjlighet att läsa efter grundskolans kursplaner även om det vid granskningstillfället inte finns någon elev som gör det. Lärarna berättar att de regelbundet följer upp att eleverna är rätt placerade.

Även om rektorn och biträdande rektorn leder det pedagogiska arbetet och fördelar resurser utifrån elevernas behov av en tillgänglig lärmiljö, visar granskningen att arbetsuppgifter och ansvarsområden i flera fall är otydliga för personalen. De organisatoriska förändringarna har lett till att skolenheten har vuxit mycket på kort tid med ett ökat antal elever samt ny personal. Hagaskolans anpassade grundskola är organiserad i olika arbetsteam där elever som läser ämnen delas upp i två olika grupper, årskurs 1–5 samt årskurs 6–9. Detsamma gäller elever som läser ämnesområden. Personalen i respektive klass utgör ett team. I samtliga intervjuer framkommer att de nya arbetsteamerna ännu inte har arbetat ihop sig och att det finns olika syn på exempelvis arbetssätt och vad som ingår i elevassistenternas uppdrag. Det konstateras också att samverkan mellan elevassistenter och lärare skiljer sig i de olika teamerna, samt i vilken utsträckning elevassistenter görs delaktiga i arbetet med eleverna. I intervju med elevhälsan samt rektorn och biträdande rektorn framkommer att det också saknas introduktion och fortbildning för elevassistenterna.

Utöver detta är det ett högt söktryck till skolan och huvudmannen har gjort en kapacitetsbedömning och uppskattar att skolenheten kan ta emot ytterligare nio elever. Detta i kombination med minskad budgetram och sparkrav har skapat oro hos personalen. Huvudmannen uppger att de inför hösten ska se över hur personalen fördelas samt se över stadiindelningen i syfte att skapa en mer flexibel organisation. Huvudmannen har haft en dialog med lärarna kring detta och är medveten om att det finns en oro bland personalen vad gäller de organisatoriska förändringar som planeras samt det sparkrav som finns.

Vidare visar granskningen att det är otydligt för lärarna vad de förväntas arbeta med på de olika mötesforum som finns. Lärarna berättar att de skulle behöva mer stöd från biträdande rektorn avseende vad som ska göras på teamtid (TT), överenskommelser (ÖK), samt utvecklingsarbete (UA). Även rektorn och biträdande rektorn uppger att de från ledningshåll behöver tydliggöra vad som ska gås igenom på de olika mötena, både

vad gäller innehåll men också struktur och hur protokoll ska föras. Trots de olika forum för möten som finns framkommer i intervju med såväl elevhälsan, lärarna och elevassistenterna att det saknas gemensamma möten för personalen där de kan nyttja varandras kompetenser och diskutera frågor i syfte att utveckla utbildningen. Elevhälsan uppger att de lyft att de mål som är framtagna för den anpassade grundskolan att arbeta med är för allmänt hållna. Lärarna uppger att de fört fram önskemål om att det ska finnas avsatt tid för exempelvis samverkan med lärarna som undervisar praktisk-estetiska ämnen och att det samarbete som sker nu är det som sker på eget initiativ. Elevhälsan berättar att den samverkan som sker i huvudsak är i de olika teamen. Samverkan mellan de olika klasserna i den anpassade grundskolan är mer begränsad. Enligt lärarna och elevassistenterna är även deras möjligheter till samverkan begränsad. Rektorn och biträdande rektor uppger att det framför allt i ett av teamen funnits problem och utmaningar som upptagit mycket tid och att frågor som rör elevernas utveckling därför har fått stå tillbaka. Rektorn och biträdande rektor säger att det finns en plan för hur samverkan ska struktureras upp men att huvudfokus detta läsår har varit att få välfungerande team.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med biträdande rektor tydliggöra för all personal de syften de olika samverkansforumen har. De behöver också klargöra rollfördelning, ansvarsområden samt vilka arbets- och förhållningssätt som ska gälla i verksamheten.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna och övrig personal ges möjlighet att samverka i olika konstellationer men att syftet med de olika mötesforum som finns i flera fall är otydligt.

I läroplanen föreskrivs att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen och organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang samt möjligheter att arbeta ämnesövergripande. Av läroplanen framgår också att lärarna i samverkan med lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet ska utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med biträdande rektorn organiserar verksamheten så lärsamarbete gynnas. I detta arbete ingår att se till att arbets- och förhållningssätt, roller och ansvar är tydliggjorda och kända i organisationen. Det behöver också finnas tydliga mötesstrukturer med innehåll som fokuserar på att förbättra undervisningspraktikerna för skolans alla lärare, men också möjligheter för elevhälsa och lärare att samverka för att bäst utforma undervisningen så den kommer alla elever till godo.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är varierad med olika typer av uppgifter och aktiviteter samtidigt som det finns en tydlig struktur och förutsägbarhet. Syftet med olika arbetsmoment överensstämmer med läroplanens mål avseende kunskaper och värden och är tydliga för eleverna. Lärarna har god kännedom om elevernas individuella behov och anpassar undervisningen efter detta så eleverna kan utvecklas och nå så långt som möjligt efter sina förutsättningar.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Varierad och stimulerande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är varierad och består av olika uppgifter och aktiviteter som stimulerar elevernas lust att lära och utvecklas. De observerade lektionerna innehåller flera olika uppgifter och aktiviteter och består av en god balans mellan samarbete, kommunikation och individuellt arbete. Eleverna tittar exempelvis på film, deltar i gemensamma genomgångar, arbetar i mindre grupper och individuellt samt får en- till- en-undervisning tillsammans med lärare eller elevassistent. På

samtliga observerade lektioner tillvaratas det sociala sammanhanget i undervisningen. I de fall lärarna har gemensam genomgång för alla elever använder de hjälpmedel som exempelvis visuellt stöd och tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) för att göra undervisningen tillgänglig för alla. Några lärare lyfter i intervju att även elever som inte kommit lika långt i sin kunskapsutveckling hänger med i gemensamma genomgångar om de får stöttning. Eleverna lär mycket av varandra och många blir motiverade av att lära tillsammans och av varandra säger lärarna. Lärarna och rektorn och biträdande rektorn sätter samman undervisningsgrupper utifrån elevernas olika förmågor samt var de befinner sig i sin kunskapsutveckling. Undervisningen ligger också på en för eleverna lämplig nivå som utmanar och bidrar till progression. Lärarna individanpassar i stor uträkning läromedel och arbetsuppgifter så det ska passa den enskilda eleven. Lärarna berättar att undervisningen utgår från elevernas individuella förutsättningar samt hur de kan utmanas och utvecklas så långt som möjligt. Lärarna ger exempel på en elev som är mottagen för att läsa ämnesområden men som behöver mer utmaningar och nu därför läser vissa ämnen.

Vidare visar granskningen att eleverna ges ett aktivt lärarstöd, så att de förstår, kommer igång och bibehåller sitt engagemang. Såväl undervisande lärare som elevassistenter ser till att eleverna kommer igång med sitt skolarbete och att eleverna i de flesta fall bibehåller sitt engagemang under arbetets gång. Lärarna berättar att de måste vara följsamma och veta var varje elevs gräns går och när eleven exempelvis behöver paus. Lärarna berättar att ett sätt att skapa engagemang hos eleverna är att låta dem känna att de lyckas och att de deltar på egna villkor. Lärarna säger också att det är viktigt att utgå från elevernas intressen och tydligt förklara för eleverna vad de ska göra och hur det ska gå till, i syfte att skapa nyfikenhet och stimulera inläring. Av lektionsobservationerna framgår att lärare och elevassistenter i stor utsträckning använder anpassade hjälpmedel för att göra undervisningen tillgänglig för alla elever. Exempelvis allmänna kommunikationsstöd som bildstöd, TAKK, talsyntes och pratkartor men också individuella fysiska hjälpmedel.

Struktur och individanpassning

Granskningen visar att lektionerna följer en struktur som är välbekant för eleverna och att det finns ett logiskt flöde mellan uppgifter och arbetsmoment. På samtliga lektioner startar läraren med en inledning bestående av en genomgång av vad lektionen ska innehålla och vad eleverna ska lära sig. I alla klassrum används bildstöd som illustrerar vad som ska hända under lektionen och under dagen. Alla klasser har gemensamma samlingar där de tillsammans går igenom dagens aktiviteter. Under samlingen görs eleverna delaktiga på olika sätt och får komma med önskemål exempelvis om hur de vill arbeta med en viss uppgift eller vad de ska göra på rasten.

För att markera att en övning eller arbetsuppgift är slut använder sig lärarna av tidhjälpmedel. I slutet av dagen skriver eleverna dagbok utifrån förmåga där de reflekterar över vad de arbetat med under dagen.

Vidare visar granskningen att lärarna på olika sätt arbetar med att tydliggöra syfte och mål med undervisningen för eleverna. På de observerade lektionerna besvaras frågor som *vad* eleverna ska göra, *var* de ska vara, *vem* de ska vara med, *hur länge* det ska hålla på, *vad* som ska hända sedan, *vad* eleverna behöver ha för material samt *varför* eleverna ska arbeta med de uppgifter de arbetar med. Lärarna berättar att de regelbundet pratar med eleverna om det de arbetar med för att skapa en förståelse hos eleverna för varje inlärningsmoment och för att synliggöra elevernas olika förmågor och kunskapsutveckling. Alla elever har individuellt utformade mål där det med hjälp av bildstöd framgår vilka förmågor eleven ska utveckla. Eleverna har själva varit delaktiga i arbetet med att utforma dessa mål. Målen visualiserar för eleven vad det är eleven ska göra samt hur eleven ska göra det. Lärarna berättar att de med jämna mellanrum tittar på bilderna och pratar med eleverna om deras individuella mål.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det i viss mån pågår ett planerat arbete för att förbereda eleverna för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Det planeras och genomförs ett antal aktiviteter som bidrar till att eleverna får erfarenheter av såväl kulturliv som förenings- och arbetsliv. De aktiviteter som planeras och genomförs i samråd med studie- och yrkesvägledaren riktas dock främst till elever i årskurserna 6–9. Vidare pågår ett medvetet och aktivt arbete med

att skapa trygghet inom och utanför skolans lokaler men arbetet med att skapa social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen sker inte i lika stor omfattning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier

Deltagande i samhällslivet

Granskningen visar att det i viss mån pågår ett planerat arbete för att förbereda eleverna för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Eleverna ges möjlighet att delta i aktiviteter och göra studiebesök som gör att eleverna får konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. Elevhälsan berättar att lärarna är engagerade när det gäller att göra eleverna delaktiga i det omgivande samhället. Av intervjuer framkommer att eleverna exempelvis har besökt bibliotek, ungdomsmottagning, kulturskola samt olika arbetsplatser. Det händer också att lärarna bjuder in olika yrkeskategorier till skolan, exempelvis polisen. Lärarna som undervisar i ämnen i årskurserna 6–9 samarbetar med studie- och yrkesvägledaren som håller i något som de kallar ”yrkesrace”. Studie- och yrkesvägledaren informerar eleverna om olika yrken som finns och tar fram normkritiska faktafilmer som beaktar jämställdhetsaspekter. Det är också planerat att studie- och yrkesvägledaren ska genomföra enskilda samtal med eleverna för att prata om olika yrken. Eleverna brukar också erbjudas praktik i närområdet och även detta sker i samråd med skolans studie- och yrkesvägledare. Detta har dock inte gått att genomföra detta läsår på grund av brist på praktikplatser. Lärarna berättar att eleverna haft kökspraktik i skolans matsal men ingen annan praktik. När det gäller eleverna i de lägre årskurserna 1–5 involveras dock inte studie- och yrkesvägledaren i arbetet med att genomföra aktiviteter där eleverna får konkreta erfarenheter av närsamhället. Den samverkan som sker är på förekommen anledning och om någon lärare skulle se att behov finns.

Skolinspektionen vill i sammanhanget lyfta vikten av ett planerat och långsiktigt arbete med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning för att säkerställa att eleverna under hela sin skolgång får delta i aktiviteter som genomförs i närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att rektorn och biträdande rektorn tillsammans med skolans personal bedriver ett välfungerande arbete för att eleverna ska uppleva trygghet såväl inom som utanför skolans lokaler. Skolan har under läsåret arbetat med trygghet som ett av sina kortsiktiga mål. Det framkommer samtidigt att arbetet med att skapa social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen är mindre utvecklat. Rektorn och biträdande rektorn genomför individuella samtal med ett antal elever två gånger per läsår där de frågar upp om elevernas trygghet och trivsel på skolan. Eleverna som läser

ämnen genomför även en trygghetsenkät. En ny trygghetsenkät för elever som läser ämnesområden håller på att utarbetas vid tiden för granskningen. Utöver detta stämmer lärarna av med eleverna kontinuerligt hur de mår och trivs. I intervju med lärarna framkommer att de arbetar främjande med frågor som rör trygghet både som en del av undervisningen och genom tät samverkan med vårdnadshavarna. Det underlag som samlas in sammanställs och analyseras. I samtliga intervjuer framkommer att eleverna överlag är trygga och trivs i skolan.

Utifrån de behov som identifieras genomförs sedan såväl förebyggande som främjande insatser. Exempelvis har elevhälsan arbetat med fritidsverksamheten och lärarna i de lägre årskurserna med värdegrundsfrågor, i syfte att skapa trygghet och väkänsla i samband med den nya organisationen. Kuratorn och skolsköterskan har arbetat med relationer på sociala medier och i en av elevgrupperna pågår ett arbete om sexualitet och samtycke. Elevhälsan berättar dock att de skulle vilja se mer av ett långsiktigt främjande trygghetsarbete i verksamheten och konstaterar att den ansträngda arbetsituationen bidragit till att många av de insatser som genomförs sker på förekommen anledning och i mån av tid samt är personbundet. Elevhälsan säger samtidigt att en utveckling av trygghetsarbetet är påbörjat bland annat genom införandet av ett trygghetsteam.

Vidare framgår det av granskningen att eleverna i viss mån ges möjligheter till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen men att det saknas ett aktivt systematiskt arbete kring detta. Eleverna från den anpassade grundskolan är inkluderade i vissa gemensamma aktiviteter med grundskolans elever som exempelvis friluftsdagar och aktiviteter i samband med terminsavslutningar. Någon av undervisningsgrupperna i den anpassade grundskolan delar lokaler med grundskolan vilket förenklar samverkan. Lärarna som undervisar i ämnen i årskurs 1–5 berättar exempelvis att elever från årskurs 3 i grundskolan ofta kommer och redovisar sina arbeten i klass 1–5. I intervju med lärare som undervisar årskurs 6–9 framkommer emellertid att de ofta blir "bortglömda" och att den samverkan som fanns innan pandemin har försvunnit. Även elevhälsan, rektorn och biträdande rektorn uppger att det finns mer att utveckla vad gäller social delaktighet med grundskolan men också mellan de övriga undervisningsgrupperna i den anpassade grundskolan. Enligt rektorn och biträdande rektorn har man inte "tagit upp tråden" igen efter pandemin då de årliga inplanerade aktiviteterna inte genomfördes.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och den biträdande rektorn behöver tillsammans med personalen planera för och skapa möjligheter för eleverna till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen.

Skolinspektionens granskning visar att även om eleverna i viss mån ges möjligheter till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen, saknar skolan ett planerat arbete för detta.

Av skollagen framgår att den anpassade grundskolan ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn och biträdande rektorn tillsammans med personal inleder ett långsiktigt och metodiskt arbete med att skapa social gemenskap för eleverna utanför den egna undervisningsgruppen. I detta arbete ingår att kartlägga vilka behov som finns och planera för aktiviteter som möjliggör social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen.

Bedömning och betyg**Författningsstöd**

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver *i flera delar* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskapsutveckling. Bedömningarna ligger till grund

för kommande planering av undervisningen och återkopplas till eleverna på ett framåtsyftande och anpassat sätt. Utifrån den bedömning som lärarna gör så genomför lärarna nödvändiga anpassningar av undervisningen. Det saknas dock tillräckliga förutsättningar för samtliga lärare som undervisar elevgruppen att samverka kring bedömningsfrågor och betygssättning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier

Lärarnas fortlöpande bedömningsarbete

Granskningen visar att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskapsutveckling. Lärarna beskriver att en formativ bedömning sker dagligen och att de kontinuerligt återkopplar till eleverna genom att fråga upp hur det gått efter varje arbetsmoment samt knyta an till de individuella mål som varje elev har. Lärarna synliggör elevernas förmågor och progression genom att på olika sätt visa vad eleverna lärt sig och berättar att detta stärker och motiverar elevernas lust att lära. Eleverna skriver också dagbok där de reflekterar över sitt lärande och vad de har tränat på under dagen. Lärarna har även ett nära samarbete med vårdnadshavarna när det gäller återkoppling av elevernas kunskapsutveckling och utvecklingssamtalen är, enligt rektorn och biträdande rektorn, välplanerade. Utöver detta görs också fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper på EHT-möten. Lärarna tillsammans med elevhälsan och rektorn och biträdande rektorn följer upp och utvärderar varje elevs kunskapsutveckling samt om någon justering eller anpassning i undervisningen behöver göras. Enligt rektorn och biträdande rektorn finns det dock, som nämnts tidigare, förbättringspotential när det gäller att dokumentera elevernas progression. Även i intervju med lärare framkommer att det i nuläget görs på olika sätt.

Samverkan i bedömningsfrågor

Granskningen visar att rektorn och biträdande rektorn till viss del har skapat förutsättningar för lärarna att samverka kring bedömningsfrågor och höja sin kompetens i dessa frågor. Under läsåret har lärarna i den anpassade grundskolan arbetat med de nya kursplanerna och tillhörande bedömning. Det finns också forum för sambedömning för lärarna på den gemensamma teammötetiden men enligt rektorn och biträdande rektorn behövs en större tydlighet från ledningen exempelvis vad gäller instruktioner till samtalsledare samt vad mötena konkret ska innehålla. Rektorn och biträdande rektorn säger att de behöver utveckla arbetet med samverkan kring bedömningsfrågor och att lärarna i större utsträckning, än vad som sker idag, behöver diskutera och tolka bedömningsstöd, kriterier för bedömning och betygskriterier. Det behövs också en samverkan med andra anpassade grundskolor enligt rektorn och biträdande rektorn. I intervju med lärare framkommer att de lärare

som arbetar i den anpassade grundskolan samverkar med varandra när de gör sina bedömningar, men att det inte finns någon formell samverkan med lärarna på grundskolan som undervisar i praktisk-estetiska ämnen. Detta är något som lärarna efterfrågat i syfte att skapa likvärdighet. Granskningen visar att det finns lärare på grundskolan som undervisar eleverna från den anpassade grundskolan och behöver mer kunskap om skolformens kursplaner för att inte riskera att ställa för höga krav på eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn tillsammans med biträdande rektorn behöver ge samtliga lärare som undervisar i anpassad grundskola goda möjligheter att samverka kring bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att även om rektorn och biträdande rektorn till viss del ger förutsättningar för samverkan kring bedömningsfrågor för lärare på skolan, saknas tydliga mötesstrukturer för detta. Inte heller sker någon samverkan med grundskollärarna som undervisar i praktisk-estetiska ämnen.

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innefattar även att elever bedöms på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Sambedömning bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen kan gå till, och detta kan ske genom professionella samtal. Rektor behöver ge lärare förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn och biträdande rektorn utvecklar former och skapar mötesplatser för samverkan kring bedömning och betygssättning. I detta ingår också att organisera arbetet mellan skolenheter samt mellan lärare på den anpassade grundskolan och de grundskollärare som undervisar eleverna i den anpassade grundskolan. Detta i syfte att ge alla lärare möjlighet att fördjupa sina kunskaper kring elevers lärande, hur de kan bedöma elevers resultat och deras progression, samt utforma ändamålsenliga bedömningssituationer.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen har en god kännedom om verksamheten vid skolan. Huvudmannen följer exempelvis upp elevernas trygghet, personalens kompetens, om lokalerna är ändamålsenliga, tillgången till elevhälsa och om syftet med utbildningen uppfylls. Detta i syfte att utveckla verksamheten. Vidare ger huvudmannen i viss mån rektorn och skolenheten stöd vad gäller rektorns ledning och utveckling av utbildningen. Huvudmannens arbete med att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle är begränsat.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Huvudmannens uppföljning och bedömning av verksamhetens kvalitet

Granskningen visar att huvudmannen regelbundet gör bedömningar av skolenhetens kvalitet utifrån det underlag som samlas in i skolenhetens kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporterna bygger på ett antal verksamhetsmål, långsiktiga såväl som kortsiktiga. Huvudmannen gör exempelvis bedömningar av elevernas trygghet, personalens kompetens, om lokalerna är ändamålsenliga, tillgången till elevhälsa samt om syftet med utbildningen uppfylls. Huvudmannens uppföljning av kunskapsresultat är däremot mindre systematisk. Även om kunskapsresultaten rapporteras in i en digital lärplattform framgår av intervjuerna med både rektorn, biträdande rektorn och huvudmannen att det inte har genomförts några analyser eller jämförelser av

kunskapsresultaten över tid. Det saknas också uppföljningar av hur många elever som läser en kombination av ämnen och ämnesområden. Huvudmannen uppger i intervju att de på huvudmannanivå historiskt sett "inte har varit duktiga" på att följa upp den anpassade grundskolans verksamhet.

De slutsatser huvudmannen dragit om Hagaskolans anpassade grundskolas framgångsfaktorer är bland annat trygga elever med en hög närvaro samt behöriga lärare och en undervisning som stämmer överens med läroplanens mål. Det finns också god tillgång till elevhälsotjänster och tillgänglig lärmiljö för eleverna utifrån deras individuella förutsättningar. De utmaningar som finns beskrivs främst vara organisatoriska. Hagaskolans anpassade grundskola har som tidigare nämnts vuxit snabbt på kort tid vilket inneburit en ny konstellation av medarbetare. Det har även framkommit att det finns brister i organisationen. Det finns, enligt huvudmannen, utmaningar vad gäller att få till en fungerande tillsättning av elevassistenter samt skapa flexibilitet mellan de olika teamen.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenhet

Granskningen visar vidare att huvudmannen har en god kännedom om den verksamhet som beskrivs på skolenheten och i flera fall ger rektorn ett anpassat stöd vad gäller ledning och utveckling av utbildningen. Huvudmannens arbete med att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle är dock begränsat. Som nämnts tidigare skedde en sammanslagning av tidigare St:Olofsskolans anpassade grundskola och Hagaskolans anpassade grundskola till en enhet i Hagaskolans lokaler. Detta tillsammans med ett ökat söktryck till Hagaskolan har föranlett att huvudmannen beslutat om en omorganisation till hösten där man från huvudmannahåll ska se över både stadiindelning och hur personal fördelas. Huvudmannen uppger att detta skapat oro hos personalen.

Verksamhetschefen har haft systematiska avstämningar med rektorn och biträdande rektorn kring de utmaningar som finns på skolans samt rektorernas arbetsmiljö. Huvudmannen har också genomfört workshops med rektorerna i frågor om rör ledning och organisation med utgångspunkt i vad skollag och förordningar säger. Rektorn ges även stöd i det nätverk som finns i kommunen där alla rektorer i de anpassade grundskolorna träffas en gång i månaden för att under ledning av samordnare diskutera för dem aktuella frågor. Samtliga rektorer i kommunen har också samverkat i ledningsgrupper om hur man som rektor konkret arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet samt vilka verktyg som finns för det samt deltagit i föreläsning om grupputveckling och bemötande.

Av granskningen framgår vidare att huvudmannens arbete med att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle endast sker i begränsad omfattning. I samtliga intervjuer framkommer att den samverkan som sker med andra skolenheter och med omgivande samhälle sker på personalens eget initiativ och inte är något som organiseras från huvudmannahåll. I intervju med elevhälsan framkommer att praoveckan är svår att genomföra och att de under nuvarande läsår inte har lyckats med att få ut eleverna på prao. Det finns en "bank" på förvaltningsnivå som är behjälplig när det gäller att ta fram praoplatser men det är få platser och ännu färre för eleverna på den anpassade grundskolan berättar rektorn och biträdande rektorn. Huvudmannen har inte heller genomfört några insatser där personalen som arbetar på skolenheten getts möjlighet att träffa personal på andra anpassade grundskolor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver arbeta med att underlätta samverkan med andra skolenheter och gynna kontakter med omgivande samhälle. Detta i syfte att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Granskningen visar att huvudmannen endast i begränsad omfattning genomför insatser som underlättar samverkan med andra skolenheter eller gynnar kontakter med omgivande samhälle.

Av läroplanen framgår att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. Det förutsätter att skolan samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt. Alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med kultur- arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika en lärande miljö och bidra till att elevernas studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att tillsammans med rektorn och biträdande rektorn långsiktigt och systematiskt arbeta för att ge eleverna förutsättningar ett aktivt deltagande i samhällslivet. I detta ingår att på olika sätt stötta skolenheten och rektorn exempelvis vad gäller praoplatser och studiebesök och annan kontakt med omgivande samhälle.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

I den slutliga handläggningen har utredaren Helen Lundell Sjöberg (föredragande) samt utredaren Eva Ahlman och undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan dels en officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 30–31 maj 2023. Besöket genomfördes av Veronica Bonivart Säfström och Helen Lundell Sjöberg.

Hagaskolans anpassade grundskola i Sundsvalls kommun bedriver verksamhet för årskurserna 1–9. Skolenheten ligger i centrala Sundsvall och delar lokaler och utemiljö med Hagaskolan som i sin tur bedriver utbildning för förskoleklass samt grundskolans årskurser 1–9. Skolenheten leds av en rektor som tillika är rektor för Hagaskolans grundskola samt av en biträdande rektor som ansvarar för den anpassade grundskolan. Totalt är 53 elever mottagna vid den anpassade grundskolan vid granskningstillfället.

Eleverna är fördelade i fyra klasser. I årskurs 1–5 E går 11 elever som läser ämnen. Bemanningen är två lärare och tre elevassistenter. I årskurs 1–5 F går fem elever som läser ämnesområden. Bemanningen är två lärare och tre och en halv elevassistenter. I årskurs 6–9 E går 21 elever som läser ämnen. Bemanningen är tre lärare och sex och en halv elevassistenter och i årskurs 6–9 F går 16 elever som läser ämnesområden. Bemanningen är tre lärare och åtta elevassistenter. En flexibilitet sker över klassgränserna i de fall det är gynnsamt för elevernas lärande och utveckling. Vid granskningstillfället läser ingen av eleverna enligt grundskolans läroplan.